

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI VAZIRLAR MAHKAMASI HUZURIDAGI
O‘ZBEK TILINI RIVOJLANTIRISH JAMG‘ARMASI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT O‘ZBEK TILI VA ADABIYOTI
UNIVERSITETI HUZURIDAGI DAVLAT TILIDA ISH YURITISH ASOSLARINI O‘QITISH VA
MALAKA OSHIRISH MARKAZI**

**“DAVLAT TILI TARAQQIYOTI: MUAMMO VA YECHIMLAR” MAVZUSIDAGI
IV RESPUBLIKA AN‘ANAVIY ILMIY-AMALIY ANJUMANI**

AXBOROT XATI

Anjuman O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta‘lim, fan va innovatsiya vazirligi, O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi O‘zbek tilini rivojlantirish jamg‘armasi bilan hamkorlikda Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o‘zbek tili va adabiyoti universiteti huzuridagi Davlat tilida ish yuritish asoslarini o‘qitish va malaka oshirish markazi tomonidan **2024-yilning 22-oktabr sanasida o‘tkaziladi.**

Ushbu ilmiy-amaliy anjuman O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 20-oktabrdagi “Mamlakatimizda o‘zbek tilini yanada rivojlantirish va til siyosatini takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-6084-son Farmoniga muvofiq “2020–2030-yillarda o‘zbek tilini rivojlantirish va til siyosatini takomillashtirish konsepsiyasi”da belgilangan vazifalarning ijrosini ta‘minlash, shuningdek, “O‘zbekiston Respublikasining davlat tili haqida”gi Qonuni qabul qilinganligiga 35 yil to‘lishi munosabati bilan **tashkil etilmoqda.**

ANJUMANNING ASOSIY YO‘NALISHLARI

- 1. O‘zbek tilshunosligining nazariy masalalari**
- 2. O‘zbek alifbosi va imlosi muammolari**
- 3. Amaliy tilshunoslik masalalari**
- 4. Davlat tilida ish yuritish masalalari**
- 5. Soha lug‘atlarini tuzish va terminologiya masalalari**
- 6. Ta‘lim bosqichlarida davlat tilining o‘qitilishi**

ANJUMANDA ISHTIROK ETISH SHARTLARI

Mamlakatimizda filologiya sohasida faoliyat olib borayotgan professor-o'qituvchilar va ilmiy tadqiqotchilar ishtirok etishi mumkin.

Bir muallifdan birdan ortiq ilmiy maqola kelib tushsa, qo'yilgan talablarga javob bergan taqdirda, ulardan faqat bittasi qabul qilinadi.

Mazkur qoida hammualliflikdagi maqolalarga ham tegishli.

Tahrir hay'ati tomonidan saralangan ilmiy maqolalar **"Davlat tili taraqqiyoti: muammo va yechimlar"** mavzusidagi IV respublika ilmiy-amaliy anjumani materiallari sifatida nashr etiladi.

Anjumanda ishtirok etish mutlaqo bepul. Mualliflarga qalam haqi to'lanmaydi.

Tahrir hay'ati mualliflar orasidan ma'ruzachilarni tanlab oladi va ushbu mualliflarga Tashkiliy qo'mita taklif xatlarini yuboradi. Agar sizga taklif xati yuborilsa, demak, siz anjumanda ishtirok etishingiz kerak.

Anjumanning taqdimot tili **O'zbek tilidir.**

Anjuman ishtirokchilariga yo'l, mehmonxona va boshqa xarajatlar to'lab berilmaydi, barcha xarajatlar ishtirokchining o'z hisobidan amalga oshiriladi.

Tahrir hay'ati tomonidan tanlangan ma'ruzachilarning taqdimoti Microsoft PowerPoint dasturida o'zbek tilida (lotin yozuviga asoslangan o'zbek alifbosida) tayyorlanishi va taklif xatini olgandan so'ng 5 kun ichida yuborilishi kerak.

ILMIY MAQOLA MATNLARINI TAYYORLASH TALABLARI

1. Matn sarlavhasi (ilmiy maqola mavzusi) qalin, katta harflar bilan qator o'rtasiga yoziladi (mavzuning qisqa bo'lishi tavsiya etiladi).

2. Muallif haqidagi ma'lumotlar maqolaning dastlabki sahifasi ostida havola qilinadi, unda muallifning ismi, familiyasi, ilmiy darajasi, unvoni, faoliyat yuritayotgan tashkilot nomi, elektron manzili qat'iy tartibda beriladi (lavozimi ko'rsatilishi talab etilmaydi).

3. Maqola matni Microsoft Word dasturida; Calibri (Основной текст) 12 kegel shriftda; qatorlar orasi 1,15 intervalda tayyorlanadi.

4. Matnning har to'rt tomonidan – o'ng, chap, yuqori va past tomonlaridan bir xil – 20 mmdan hoshiya qoldiriladi.

5. Matndan oldin ilmiy maqolaning mohiyati bayon etilgan, kamida 100 ta so'zdan iborat tezis (annotatsiya) hamda kamida 10 ta so'zdan iborat kalit so'zlar beriladi.

6. Maqolaning mavzusi, annotatsiya va kalit so'zlar anjuman tili (ya'ni o'zbek tili)dan tashqari ingliz tilida ham berilishi lozim.

7. Maqola matni kalit soʻzlardan soʻng bitta qator qildirilib, keyingi qatordan xatboshi bilan boshlanadi (xatboshining oʻlchami 1,25 smni tashkil etadi).

8. Matnda havolalar qavs ichida, manba muallifi (yoki mualliflari)ning familiyasi, nashr etilgan yili va sahifasi koʻrsatilgan tartibda beriladi (Абдурахмонов, Рустамов, 1984, 16-bet).

9. Foydalanilgan adabiyotlar roʻyxati matnning oxirida “Adabiyotlar” sarlavhasi ostida beriladi.

10. Ilmiy maqolaning toʻliq hajmi (annotatsiya va kalit soʻzlar bilan birgalikda) 6 sahifadan kam boʻlmasligi talab etiladi.

11. Jadval raqami va izohi jadval ustida Calibri (Основной текст) 11 kegel shriftda alohida qatorning oʻng burchagida yoziladi. Jadval ichidagi matnlar va raqamlar esa Calibri (Основной текст) 11 kegel shriftda beriladi.

12. Rasm raqami va izohi jadval ostida Calibri (Основной текст) 11 kegel shriftda alohida qatorning oʻrtasida yoziladi.

13. HAVOLALAR (IQTIBOSLAR)

Ilmiy maqola matnida iqtibos keltirishda havola maʼlumotlari (muallif familiyasi, nashr yili va iqtibos olingan sahifa raqami, agar sahifa raqami boʻlmasa, paragraf raqami) koʻrsatilishi va adabiyotlar roʻyxatida maʼlumotlar toʻliq koʻrsatilishi lozim. Matn ichida keltirilgan iqtibos matnga alohida parcha sifatida kiritilishi va qoʻshtirnoqqa olinishi kerak. Matnda iqtibos keltirilgan barcha havola manbalar adabiyotlar roʻyxatidan joy olishi kerak.

Maqola matnida havolalar keltirish uchun APA 7 tizimi qabul qilingan. Shu sababli yuboriladigan matnlar quyida keltirilgan manba koʻrsatkichi tizimiga mos kelishi kerak:

Kitoblarni manba sifatida taqdim etish:

Matn ichida: (Azimov, 1992, 37-b.)

Manbaning adabiyotlar roʻyxatidagi yozilishi quyidagicha boʻladi:

Нурмонов А. (2002). *Ўзбек тилшунослиги тарихи*. Fan.

Maqolalarni manba sifatida taqdim etish:

Matn ichida: (Azimov, 2023, 44-b.)

Maqolalar nomi odatdagi jumla tartibida yoziladi, yaʼni birinchi soʻz katta, boshqa soʻzlar (atoqli otlardan tashqari) kichik harflarda boshlanadi.

Maqolalarning adabiyotlar roʻyxati qismidagi yozilishi quyidagicha boʻladi:

Azimov I. (2023). Lotin alifbosi asosida tuzilgan oʻzbek alifbolar xususida. *Buxoro davlat universiteti ilmiy axborotlari*, 42-48.

Adabiyotlar roʻyxatida jurnal nomlari qisqartirilgan shaklda qoʻllanilmaydi.

Tezislarni manba sifatida taqdim etish:

Matn ichida: (Bobojonov, 2022, 71-b.)

Tezisning adabiyotlar ro'yxatidagi yozilishi quyidagicha bo'ladi:

Bobojonov F. (2022). O'zbek tilida nomlash va neyning xizmati / Davlat tili taraqqiyoti: muammo va yechimlar. Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti.

Tashkiliy qo'mita va Tahrir hay'ati maqolalarni saralash va tahrirlash huquqiga ega. Maqolada keltirilgan dalillar va mulohazalar uchun javobgarlik shaxsan mullifning o'zida saqlanib qoladi.

Hurmatli muallif, sizning maqolangiz yuqorida ko'rsatilmagan talablarga javob bermagan taqdirda, u Tahrir hay'ati tomonidan ko'rib chiqilmaydi.

Anjumanda ishtirok etishni xohlovchilar diqqatiga:

Anjumanda ishtirok etuvchilar maqola matnini anjuman yo'nalishini ko'rsatgan holda shakhbozzarmasov@1993mail.ru elektron manziliga **2024-yilning 15-sentabr sanasiga qadar (o'sha kuni ham) yuborishlari tavsiya etiladi.**

Qo'shimcha ma'lumot uchun Tashkiliy qo'mitaga murojaat qilish mumkin:

Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti huzuridagi Davlat tilida ish yuritish asoslarini o'qitish va malaka oshirish markazi.

Bog'lanish uchun telefonlar:

933344491 (Shahboz Zarmasov)

771201191 (Shahboz Zarmasov)

Telegram uchun: 977699688 (Shahboz Zarmasov)

"Davlat tili taraqqiyoti: muammo va yechimlar" mavzusidagi respublika an'anaviy ilmiy-amaliy anjumani haqida batafsil ma'lumot olish uchun https://t.me/dtrm_anjuman2024 telegram guruhiga tashrif buyuring.

**QURAMA SHEVALARINI TARIXIY-ETNOGRAFIK O'RGANISH MASALALARI VA TURK,
TURKIY ATAMALARI HAQIDA**

Tursunali Mirzaqulov*

Annotatsiya

Matn (kamida 100 ta so'zdan iborat)

Tayanch so'zlar: so'z, so'z, so'z... (kamida 10 ta so'zdan iborat)

**ON THE ISSUES OF THE HISTORICAL AND ETHNOGRAPHIC STUDY OF THE COMPOSITE
DIALECTS AND TURKISH AND TURKISH TERMS**

Annotation

Tekst (kamida 100 ta so'zdan iborat)

Key words: word, word, word ... (kamida 10 ta so'zdan iborat)

Qurama vodiysi (bu atama shartli atama – T.M.) etnografik jihatidan atroflicha o'rganilishi kerak. O'zbek-quramalarning yapaloq, samarchuk, ko'charto'p, boyto'p, qalmoqto'p, qatag'on, jag'alboyli, suvti, sartamg'ali, eltamg'ali, achamayli, samirak, jaloyir, uyshun, kerayit, olchin, arg'in, kebanak, chilikchi, chilkor, qorasiyroq, qaysar (Нурмонов, 2002, 16-б.)

Adabiyotlar

Нурмонов А. (2002). *Ўзбек тилшунослиги тарихи*. Fan. Toshkent.

Azimov I. (2023). Lotin alifbosi asosida tuzilgan o'zbek alifbolar xususida. *Buxoro davlat universiteti ilmiy axborotlari*, 42-48.

Bobojonov F. (2022). O'zbek tilida nomlash va neyning xizmati / Davlat tili taraqqiyoti: muammo va yechimlar. Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti huzuridagi Davlat tilida ish yuritish asoslarini o'qitish va malaka oshirish markazi.

* filologiya fanlari doktori, professor, Ipak yo'li innovatsiyalar universiteti, MUZ.201516@gmail.com